

Spreminjanje normalnega koeficienta anizotropije " r " med plastičnim preoblikovanjem

Srbislav Aleksandrović* - Milentije Stefanović - Dragan Adamović - Vukić Lazić
Univerza v Kragujevcu, Fakulteta za strojništvo, Srbija

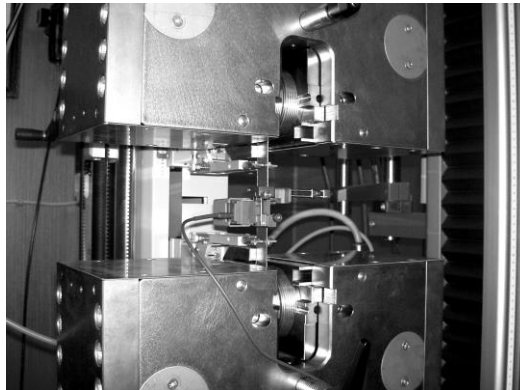
Hladno valjana tanka pločevina je tipičen primer anizotropnega materiala, ki je posledica proizvodnega procesa valjanja. Anizotropija se običajno obravnava v dveh smereh: kot ravninska in normalna anizotropija. Kot parameter anizotropije se najpogosteje uporablja koeficient normalne anizotropije oz. vrednost r , ki predstavlja količnik raztezkov v ravnini in po višini pločevine. Določa se eksperimentalno, običajno kot srednja konstantna numerična vrednost in brez preverjanja morebitne odvisnosti od dejanske plastične deformacije.

Točna določitev vrednosti r je zelo pomembna, saj ne predstavlja le parametra oblikovalnosti temveč je tudi ključni parameter anizotropije za programsko simulacijo procesov plastičnega preoblikovanja.

V članku so predstavljeni rezultati eksperimentalne raziskave treh tipičnih materialov: pločevine DC04 iz maloogljirnega pomirjenega jekla, pločevine iz zlitine AlMg4.5Mn0.7 in nerjavne jeklene pločevine X5CrNi18-10. Posebna pozornost je bila posvečena določitvi odvisnosti vrednosti r od plastičnih deformacij med procesom preoblikovanja. Za izvedbo eksperimenta je potrebna vrhunska oprema in točni izračuni. V našem primeru je bil uporabljen računalniški merilni sistem Zwick/Roell Z 100. V članku je podan tudi predlog za upoštevanje spreminjanja vrednosti r med procesom plastičnega preoblikovanja.

© 2009 Strojniški vestnik. Vse pravice pridržane.

Ključne besede: preoblikovanje pločevine, anizotropija

Slika 1. Delovni prostor stroja za preizkušanje s preizkušancem in dvema merilnikom raztezka

*Naslov odgovornega avtorja: Univerza v Kragujevcu, Fakulteta za strojništvo, S. Janjić 6,
34000 Kragujevac, Srbija, srba@kg.ac.rs